

59 אף פסולי המוקדשין חלפן מותר – אם אכן הקישה התורה את  
60 פסולי המוקדשין לצבי ואיל, נדרוש גם כן שכשם שמותר לאכול את  
61 החלב של צבי ואיל, כך גם יהיה מותר לאכול את החלב של פסולי  
62 המוקדשין. ומתרת: תלמוד לומר 'אף' חלק – לכך נאמר באותו  
63 פסוק 'אך', שהוא לשון מיעוט, ללמדנו שלא לכל דבר הושוו פסולי  
64 המוקדשין לצבי ואיל, ולכן אין חלבם מותר.  
65 הגמרא מבררת מדוע הוצרכו דרשות מיוחדות לבכורה ולמתנות:  
66 אמר רב, אוציא את הבכור ולא אוציא את המתנות. מקשה  
67 הגמרא: מאי שנא – מה שונה דין המתנות שזובר התנא שאין  
68 למעטו מן המיעוט הראשון ('צבי'), מדין הבכורה. ומתרת: סובר  
69 התנא שמתבת 'צבי' יש למעט רק את חיוב הבכורה, לפי שאוציא  
70 ו-אמעטן את הבכור שאין חיובו שנה ככל הבהמות, אלא נוהג  
71 בזכרים בלבד ולא בנקבות, ולא אוציא את המתנות ששוות ככל  
72 הבהמות, תלמוד לומר 'איל' – לכך הוצרך מיעוט מיוחד, ממה  
73 שנאמר 'את האיל'.  
74 מבררת הגמרא מדוע אין דורשים מהיקש זה להתיר שחיטת בהמה  
75 ובנה ביום אחד בפסולי המוקדשין. מקשה הגמרא: אמר ליה רב  
76 פפא לאביי, אי מה צבי ואיל אין אותו ואת בנו נוהג בה, אף  
77 פסולי המוקדשין אין אותו ואת בנו נוהג בו, כלומר, מאחר  
78 שמקשים את פסולי המוקדשין לצבי ואיל, נדרוש גם כן שכשם שדין  
79 'אותו ואת בנו' אינו נוהג בצבי ואיל, שכן אינו נוהג אלא בהמות  
80 בלבד, כך לא ינהג דין 'אותו ואת בנו' בפסולי המוקדשין.  
81 מתרת הגמרא: אמר ליה אביי לרב פפא, למאי מדמיית להו –  
82 לאיזה דין באת להשוות את פסולי המוקדשין כדי לפטורם מדין  
83 'אותו ואת בנו', אי – אם באת להשוותם לדין בהמות חולין, הרי  
84 אותו ואת בנו נוהג בו – בחולין, ואי – ואם באת להשוותם לדין  
85 קדשים כשרים, הרי אותו ואת בנו נוהג גם בו – בהם. כלומר, מה  
86 שהוקשו פסולי המוקדשין לצבי ואיל, אין זה שהתורה נתנה להם  
87 את כל דיני צבי ואיל, אלא שהתורה גילתה בלימוד זה שפסולי  
88 המוקדשין שפדו, אינם כחולין גמורים להתחייב בבכורה ומתנות,  
89 רק עדיין הם בקדושתם לגבי דינים אלו, ולפיכך אין סברא שדין  
90 'אותו ואת בנו', הנוהג גם בבהמות קדשים וגם בבהמות חולין, לא  
91 ינהג בפסולי המוקדשין.  
92 הגמרא מקשה מדוע צריך מיעוט ללמד שאין דורשים מהיקש זה  
93 להתיר את החלב: אמר ליה רב פפא לאביי, אי הכי נמי חלבנו נמי  
94 נימא הכי – אם אכן כך, מדוע הוצרכה הברייתא לדרוש מתבת  
95 'אך', שלא נתיר את החלב של פסולי המוקדשין כחלב של צבי ואיל,  
96 הרי גם בלי מיעוט זה לא היה עולה על דעתנו לומר שהוא מותר,  
97 שכן למאי מדמיית להו – לאיזה דבר אתה רוצה לדמות את פסולי  
98 המוקדשין, אי – אם אתה רוצה לדמות אותם לחולין, הרי חלבן  
99 אסור, ואי – ואם אתה רוצה לדמות אותם לקדשים, גם הם חלבן  
100 אסור. ומכך שהוצרכה הברייתא לדרוש מתבת 'אך', למעט את  
101 פסולי המוקדשין מהיתר החלב, יש ללמוד שפסולי המוקדשין הוקשו  
102 לצבי ואיל לכל דבר, וחזרת הקושיא למקומה, שנלמד מן ההיקש  
103 שלא ינהג בהם איסור 'אותו ואת בנו', כמו בצבי ואיל.  
104 הגמרא מביאה טעם אחר לכך שנוהג איסור 'אותו ואת בנו' בפסולי  
105 המוקדשין. מסיים רב פפא: אלא ודאי התיירח הכהן לקושיא הוא,  
106 לאו מי אמרת 'אף' ולא חלבן, אימא נמי 'אף' ולא אותו ואת בנו  
107 – כשם שאמרת שהמיעוט מתבת 'אך', מלמד שההיקש לצבי ואיל  
108 לא נאמר לענין החלב, כמו כן מתבת 'אך' יש למעט שההיקש לא  
109 נאמר לענין 'אותו ואת בנו'.  
110 הגמרא מביאה תירוח נוסף לכך שאיסורי 'חלב' ו'אותו ואת בנו'  
111 נוהגים בפסולי המוקדשין. רבא אמר, 'אף' לאותו ואת בנו הוא  
112 דאיתא – תיבת 'אך' באה לומר שאיסור 'אותו ואת בנו' נוהג בפסולי  
113 המוקדשין, ואינם דומים בזה לצבי ואיל, וחלבן, מ'דמו' נפקא –  
114 ומה שהחלב שלהם אסור, יש ללמוד זאת מתבת 'דמו', דבתיב  
115 לענין בכור בעל מום (דברים טו כב-כג) 'בשעריך תאכלנו הטמא והטהור  
116 יחדו בצבי וכאיל, רק את דמו לא תאכל', וצריך ביאור מאי – למה

1 זו דברי רבי שמעון ומחלוקתו מיבעיא ליה – היה רב צריך לומר  
2 זו דברי רבי שמעון ומחלוקתו, שלשון זה משמעותו שמשנתנו  
3 שנויה גם בדעת חכמים החולקים על רבי שמעון, ומכיון שלא אמר  
4 כן, נראה שאי אפשר להעמיד את המשנה גם כמותם.  
5 מתרת הגמרא: אמר, רב רבי שמעון בן לקיש, דאמר, לרבנן – שלדעת חכמים  
6 כשיטת רבי שמעון בן לקיש, דאמר, לרבנן – שלדעת חכמים  
7 החולקים על רבי שמעון במשנה בתמורה, קדשי בדיקת תבית היו  
8 בכלל – וישנם בכלל דין העמדה והערכה, אבל קדשי מופת לא  
9 היו בכלל העמדה והערכה, לפי שהפסוק המצריך 'העמדה  
10 והערכה', מדבר על קדשי בדיקת תבית בלבד, ולא מיתקמא מתניתין  
11 ברבנן – ולכן אי אפשר להעמיד את המשנה בדעת חכמים. דקתני  
12 סיפא ואם מתו יקברו – שהרי בסיפא באופן שקדם ההקדש למום,  
13 שנינו 'ואם מתו יקברו' ולא שנינו 'יפדו', זאת משום שקדשי מזבח  
14 היו בכלל דין 'העמדה והערכה', וזה לא כשיטת חכמים.  
15 מקשה הגמרא: (אמר) מאי דהא מתו יקברו, משום דקעי העמדה  
16 והערכה הוא – מנין לו לרב שהטעם של הסיפא שאין נפדים, הוא  
17 משום שקדשי מזבח צריכים 'העמדה והערכה', דלמא משום דאין  
18 פודין את הקדשים להאכילן לכלבים הוא – שמא אינם צריכים  
19 'העמדה והערכה', כשיטת רבי שמעון בן לקיש בדעת חכמים, וטעם  
20 הסיפא הוא מפני שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים,  
21 כלומר, בהמות קדשים שמתו ושוב אינן ראיות לאכילת אדם, אין  
22 פודים אותן כדי להאכיל את בשרן לכלבים. אולם ברישא פודים  
23 אותם להאכילם לכלבים, לפי שהואיל וקדם מומם להקדשתם לא  
24 חלה עליהם קדושה חמורה.  
25 מתרת הגמרא: אמר, אם כן ניתני אם נעשו טריפה יקברו – אם  
26 אכן טעם הקבורה הוא מפני שאין פודים את הקדשים על מנת  
27 להאכילם לכלבים, היתה המשנה צריכה לומר 'אם נעשו טריפה  
28 יקברו', לפי שבאופן זה אי אפשר לטעות ולומר שטעם המשנה הוא  
29 מפני שצריכים 'העמדה והערכה', שכן הטריפה ראויה היא  
30 להעמדה והערכה, ומכך שנקטה המשנה ברוקא 'אם מתו יפדו',  
31 מבואר שטעם הדבר הוא מפני שצריכים 'העמדה והערכה', וזה שלא  
32 כדעת חכמים החולקים על רבי שמעון.  
33 מתרת הגמרא תירוח נוסף על הקושיא, שהיה רב צריך לומר 'זו  
34 דברי רבי שמעון ומחלוקתו: ואיבעית אימא, לעולם רב רבי יוחנן  
35 סבירא ליה – באמת רב סובר כרבי יוחנן, שאומר בתמורה שלדעת  
36 חכמים בין קדשי מזבח ובין קדשי בדיקת תבית הם בכלל דין 'העמדה  
37 והערכה', ולפיכך הסיפא של משנתנו ששנינו בקדשי מזבח, שבאופן  
38 שקדמה הקדשתם למומם 'אם מתו יקברו', ודאי שיש להעמידה אף  
39 כשיטת חכמים, ותני – ויש להגיה בדברי רב, שהוא אמר 'זו דברי  
40 רבי שמעון ומחלוקתו'.  
41 שנינו במשנה: אכל קדם הקדשן וכו' את מומן וכו', פטורין מן  
42 הבכורה וגם המתנות.  
43 מבררת הגמרא את טעם הפטור. שואלת הגמרא: מאי הני מילי –  
44 מהיכן למדנו דברים אלו, ומשיבה, דתנו רבנן בברייתא, כתוב  
45 בתורה (דברים יב כג) בענין פסולי המוקדשין, 'אף פאשר יאכל את הצבי  
46 ואת האיל בן תאכלנו', ומכך שהקישה התורה אכילת פסולי  
47 המוקדשין לצבי, יש לדרוש מה – כשם שצבי פטור מן הבכורה,  
48 שכן דין הבכור נוהג בבהמות בלבד ולא בחיות, אף פסולי  
49 המוקדשין פטורין מן הבכורה.  
50 מקשה הברייתא: אוציא אני את הבכורה ולא אוציא את המתנות  
51 – מפסוק זה נלמד למעט מפסולי המוקדשין רק את חיוב הבכורה, אך  
52 לא את חיוב המתנות. מתרת הברייתא: תלמוד לומר 'אף פאשר  
53 יאכל את הצבי ואת האיל', ומכך שכתבה התורה גם זאת האיל, יש  
54 לדרוש מה – וכשם שואיל פטור מן הבכורה ומן המתנות, שכן  
55 דינים אלו נוהגים בבהמות בלבד ולא בחיות, אף פסולי המוקדשין  
56 פטורין מן הבכורה ומן המתנות.  
57 מבררת הברייתא מדוע אין דורשים מהיקש זה להתיר את החלב  
58 בפסולי המוקדשין. מקשה הברייתא: אי מה צבי ואיל חלבן מותר

1 כי אם דוקא עליות הכלים לאורות עליונים היא מעלת  
 2 השקת יום הכפורים, – שאז "עליית העולמות", שהכלים הם  
 3 בעליה אל האורות, אבל  
 4 לא עליות והסתלקות  
 5 האורות הם ושלום, כמו 1 הכלים לאורות עליונים היא מעלת השבת ויוה"כ.  
 6 שכתוב בפרי עין תיים<sup>44</sup>, 2 אבל לא עליות והסתלקות האורות ח"ו כמו"ש בפע"ח  
 7 ונפש-רוח-נשמה של 3 ונר"ן של האדם לגבי גופו בעוה"ז חשיבו כאורות לגבי  
 8 האדם לגבי גופו בעולם 4 כלים וכן דו"ר שכליים לגבי מצות מעשיות דוקא  
 9 הנה חשיבי – נחשבות, 5 ולכן התפלל משרע"ה תפלות כמנין ואתחנן על קיום  
 10 באורות לגבי כלים, וכן 6 מצות מעשיות דוקא וה"ה לדבור גשמי של הלכותיהן.  
 11 דחילו ורחימו – יראה  
 12 ואהבה, שכללים לגבי מצות מעשיות דוקא. – הן כאורות לגבי  
 13 כלים. ולכן התפלל משה רבנו עליו השלום תפלות כמנין

### קונטרס אחרון

44. פע"ח שער השבת בהקדמה פ"ז. ועוד. 45. ראה דבר"ר פי"א, ט.

### המשך ביאור למס' בכורות ליום שלישי עמ' א

28 חלבה. מסיימת הגמרא: להכי אפקיה רחמנא בלשון דמו, לומר  
 29 לך, מה דמו בקרת אף חלב בקרת – לכן הוציאה התורה את  
 30 איסור החלב של פסולי המוקדשין בלשון דם, לומר לך, שלא הוקש  
 31 חלבם לחלב צבי ואיל כלל אלא לדם צבי ואיל, וכשם שדם הצבי  
 32 אסור ועונשו כרת, כך גם אכילת החלב של פסולי המוקדשין.  
 33 הגמרא מבררת את לשון הברייתא לשיטת רבא. מקשה הגמרא: איך  
 34 אמר רבא שמתבת אך' לומדים לאיסור אותו ואת בנו' בפסולי  
 35 המוקדשין, והא תנא (והרי התנא של הברייתא), אך' ולא חלב  
 36 קאמר – אמר שמתבת אך' לומדים את איסור החלב של פסולי  
 37 המוקדשין.  
 38 מתרצת הגמרא: הכי קאמר – כך כוונת התנא, אף אילו לא נאמר  
 39 דמו, הייתי אומר אך' ולא חלב – הייתי לומד שהחלב אסור  
 40 ממה שנאמר אך'. אבל עכשיו שנאמר דמו, ללמוד ממנו לאיסור  
 41 חלב, אך' לאותו ואת בנו הוא דאיתא – יש לומר שתיבת אך' באה  
 42 ללמד על איסור אותו ואת בנו' בפסולי המוקדשין.  
 43 שנינו במשנה: ואינן יוצאין לחילין ליגזו וליעבד.  
 44 הגמרא מביאה שתי שיטות שנחלקו במקור איסור הגיזה והחלב של  
 45 פסולי המוקדשין, והאם פודים את הקדשים להאכילם לכלבים.  
 46 שואלת הגמרא: מנא הני מילי. ומשיבה, דתנו רבנן בברייתא, כתוב  
 47 בתורה (דברים יב טו), בענין פסולי המוקדשין שנפדו, יך בכל ארת נפשך  
 48 תנבך ואכלת בשר, ודורשים מה שנאמר 'תנבך', ללמד שרק  
 49 שחיטתם מותרת, ולא גיזה – אבל לא גזיזת צמרם, בשר, ולא חלב  
 50 – ומה שנאמר בשר, בא ללמד שרק הבשר מותר באכילה, אבל לא  
 51 החלב, ואכלת, ולא לכלבך – ומה שנאמר ואכלת, בא ללמד  
 52 שפדיית הקדשים מותרת רק אם היא בשביל להאכיל אותם לאדם,  
 53 אבל לא בשביל להאכיל אותם לכלבים. מכאן יש ללמוד, שאין  
 54 הודין את הקדשים על מנת להאכילן לכלבים.

1 נתכונה התורה במה שכתבה דמו, אילימא דמו ממש – אם  
 2 נאמר שנתכונה לאסור אכילת דם, קשה למה הוצרכה התורה  
 3 לכתבו, לא יהא אלא דמן דצבי ואיל, אטו דמן דצבי ואיל מי שרי  
 4 – שכן מהיכן היה עולה בדתנו להתיר דם פסולי המוקדשין, רק  
 5 מחמת שהוקשו לצבי ואיל, וכי הדם של צבי ואיל מותר, והרי גם דם  
 6 חיה אסור, אלא, הכוונה במה שכתבה התורה דמו, הוא לאסור  
 7 את חלבן של פסולי המוקדשין.  
 8 מקשה הגמרא על דברי רבא: אם דמו' שכתוב בתורה הכוונה לחלב,  
 9 וליכתוב רחמנא – אם כן שיהיה כתוב בפירוש את חלבן לא  
 10 תאכל.  
 11 מתרצת הגמרא: הטעם שהתורה נקטה לשון דם, הוא לפי שא'  
 12 כתב רחמנא חלב, הנה אמנא אהני היקישא ומהני קרא – הייתי  
 13 יכול לומר שמועיל ההיקש ללמוד ממנו קולא בענין החלב, וכמו כן  
 14 מועיל מה שנאמר בפסוק חלבן לא תאכל' ללמוד ממנו חומרא  
 15 בענין זה. מבארת הגמרא: אהני היקישא, למעוטי מפרת – ההיקש  
 16 לצבי ואיל היה מועיל למעט את החלב של פסולי המוקדשין מחיוב  
 17 כרת, כמו שהחלב של צבי ואיל אין חייבים עליו כרת, והיינו אמורים  
 18 דכי קתב קרת, אאוכל חלב בהמה הוא דקתיב – שמה שחייבה  
 19 התורה את אוכל החלב בעונש כרת, הוא רק אם אוכל חלב של  
 20 בהמה הראויה להקרבה, שנאמר (ויקרא י כה), בענין איסור אכילת  
 21 חלב, כי כל אוכל חלב מן בהמה אשר יקריב מנחה אשה לה'  
 22 ונקרתה הנפש האוכלת מעמיה, והיינו מפרשים את התיבות מן  
 23 הבהמה אשר יקריב, שחייב כרת רק על בהמה הראויה להקרבה.  
 24 ואהני קרא, למימין עליה בלאו בעלמא – מה שהיה נאמר בפסוק  
 25 חלבן לא תאכל, היה מועיל ללמוד שהאוכל חלב של פסולי  
 26 המוקדשין, עובר בלא תעשה. ולולא זאת, היינו ממעטים מן הכתוב  
 27 אשר יקריב, שבהמה שאינה ראויה להקרבה אין איסור לאכול את

60 משיבה הגמרא: **אמר רב הונא**, **בזנין לבישה והן מתין** – מבניס  
 61 לחדר, והם מתים שם ברעב מאליהם, לפי שאין להם תקנה. מבאר  
 62 רב הונא: **דחיי ליעביד** – שכן איזו תקנה יש לעשות להם, אם  
 63 ליקרבינהו [להקריבם], אי אפשר, לפי ש**מכח קדושה דחיה קאתו**  
 64 – קדושתם באה מחמת קדושה הדחיה משני צדדים, האחד, שגם  
 65 קודם הפדיון היתה קדושת האמהות דחיה מחמת המום שנפל בהן,  
 66 והאחר, לפי שולדות אלה נולדו לאחר פדיון אמם, וכבר הופקעה או  
 67 לגמרי קדושת האם, ואם ל**יפקרבינהו** – יפרו את הולדות, גם זה אי  
 68 אפשר, לפי שלא **אלימי למיתפסם פדיונן** – קדושתם אינה חוקה  
 69 מספיק כדי שיתפס הפדיון שלהם בקדושתם. והטעם, שמדין תורה  
 70 כבר פקעה קדושת הולד על ידי פדיון האם, שכן העובר הוא ירך  
 71 אמו, כלומר, נחשב כמו אחד מאיברי האם, אלא שחכמים גזרו  
 72 שיהיו אסורים מן הטעם שיבואר בסמוך.  
 73 רבי חנינא חולק: **אמר במערבא** [–בארץ ישראל] **משמיה דרבי**  
 74 **חנינא**, יש תקנה שלא יצטרך לכונסם לכיפה, על ידי ש**ממנה**  
 75 **לפדיונן, מתפסין לשם אותו זבח** – זמן קצר לפני שבא לפדות את  
 76 הולדות, מקדיש אותם לשם הקדושה עצמה שנתקדשה בה האם,  
 77 ועל ידי שחלה על הולד קדושה גם מכח המקדיש, ראוי הוא  
 78 להיפדות.  
 79 תמדה הגמרא: מה שאמר רבי חנינא **סמוך לפדיונן מתפסין**,  
 80 **למקרא דבני פדייה ניהו**, האם בא הדבר לומר שאף בלי התפסה  
 81 ראויים ליפדות, והרי אמרנו לעיל שאין הפדיון יכול להיתפס בהם.  
 82 משיבה הגמרא: **אלא, אימא** – באר כך את דברי רבי חנינא, **סמוך**  
 83 **לפדיון אמן מתפסין לשם אותו זבח** – בעוד הולד נמצא במעי  
 84 האם, זמן קצר לפני שפרדה אותה, מקדיש את הולד לשם אותו קרבן  
 85 שהאם נתקדשה בו, והואיל ועבשיו קדושתו היא מחמת המקדיש,  
 86 שוב אינה נפקעת על ידי פדיון האם, ולפיכך לכשילד ממתין עד  
 87 שיפול בו מום ויפודהו.  
 88 הגמרא מבארת את הטעם לאיסור הולדות. שואלת הגמרא: **מעמא**  
 89 **מאי** – מהו הטעם של מה ששינונו במשנה שהולדות שנתעברו קודם  
 90 פדיון נולדו לאחר הפדיון אסורים, והרי כבר פקעה קדושתם בפדיון  
 91 האם, ואם כן צריכים להיות מותרים כמו שנאמר לעיל (ד) בקדושת  
 92 דמים.  
 93 משיבה הגמרא: **אמר רבי לוי**, אכן מדין תורה אין בולדות שנולדו  
 94 לאחר פדיון האם שום קדושה, אלא שחכמים תיקנו שיהיו אסורים,  
 95 **גזירה, שמא יגדל מהן עדרים עדרים** – לפי שאם יהיו מותרים, שמא  
 96 יתרכו ברשותו עדרים מפסולי המוקדשים שנפדו, משום שירצה  
 97 להשאירם חיים כדי שיוולדו מהם הרבה ולדות, ומתוך כך יבא לידי  
 98 תקלה באמהות, שיגוז את צמרן ויעשה בהן עבודה, ולפיכך גזרו  
 99 שהולדות ייאסרו, שמתוך כך לא יקיים את אימותיהם אלא ישחוט  
 100 אותן, ושלא יכשל בהן. ומה שלא גזרו כן בקדושת דמים, לפי שהוא  
 101 דבר שאינו מצוי, שכן אסור להקדיש בעלי מומים למזבח, כמבואר  
 102 בתמורה (ט).  
 103 הגמרא מבררת אם יכול להקדיש את הולדות לקדושה אחרת  
 104 מקדושת אמם: **בטא** [–שאל] **מיניה רבינא מרב ששת, מהו**  
 105 **שמתפסין לכל זבח שירצה**, כלומר, הולדות שבמעט פסולי  
 106 המוקדשין, שבא להתפסם לקדושה קודם פדיית האמהות, האם  
 107 יכול להתפסם לשם איזה קרבן שירצה, אף לשם קרבן שונה מן  
 108 הקרבן שלשמו הוקדשה האם. **אמר ליה רב ששת לרבינא, אין**  
 109 **מתפסין**, אלא לשם אותו קרבן שהוקדשה האם.  
 110 הגמרא מבררת את טעמו של רב ששת. שאל רבינא את רב ששת:  
 111 **מאי מעמא**, שאינו יכול להקדיש לשם קרבן אחר. **אמר ליה רב**  
 112 **ששת לרבינא, גמר 'בשעריה' 'בשעריה' מבבור** – פסולי המוקדשין  
 113 נלמדים בגזירה שוה מבבור, שכן בשניהם נאמרה תיבת 'שעריה',  
 114 לגבי בכור נאמר (דברים טו כב) **'בשעריה תאכלנו'**, ולגבי פסולי  
 115 המוקדשין נאמר (שם יב טו) **'אשר נתן לך בכל שעריך'**, ודורשים, **מה**  
 116 **בבור, אין מתפסין לכל זבח שירצה** – כשם שהבכור, אינו יכול  
 117 להקדישו לשם קרבן אחר כרצונו, **דכתיב** (ויקרא כו ב) **'אך בכור אשר**  
 118 **יבוכר לה' בכמה וגו' לא יקדיש איש אותו'**, ופירושו שאי אפשר  
 119 המשך בעמוד קלז

1 הגמרא מביאה שיטה שניה במקור איסור הגיזה והחלב: **אימא**  
 2 **דאמרי**, מה שנאמר **'תזבח ואכלת'**, בא ללמד שאין לך בהן היתר  
 3 **אכילה**, כלומר, היתר השתמשות, **אלא משעת זביחה** [–שחיטה]  
 4 **ואילך**, וממילא יש ללמוד מזה את איסור הגיזה והחלב, **אבל פודין**  
 5 **את הקדשים להאכילן לכלבים** – אבל מותר לפדות את פסולי  
 6 המוקדשים שמתו כדי להאכיל את בשרם לכלבים, לפי שאין  
 7 דורשים ו'אכלת ולא לכלבך'. (הכי נמי דאמר).  
 8 שינונו במשנה: **וילדן ויחלבן אסור לאחר פדיונן**.  
 9 הגמרא דנה מה זה הולדות האסורים. שואלת הגמרא: **היכי דמי** –  
 10 במה מדובר, **אלימא דאיבער ואיתיליד לאחר פדיונן** – אם נאמר  
 11 שמדובר בולדות שגם עיבורם וגם לידתם היו אחרי שנפדו אמותיהם,  
 12 קשה, **אמאי** – מדוע הולדות אסורים, **ולד צבי ואיל ניהו** – הרי  
 13 הם כמו ולדות של צבי ואיל, כלומר, חולקין גמורים, **אלא ודיא**  
 14 **מדובר דאיבער לפני פדיונן ואיתיליד לאחר פדיונן** – שנתעברו  
 15 הבהמות קודם שנפדו, ורק הלידות היו אחרי הפדייה, ולפיכך  
 16 הולדות אסורים, אבל אין בהם קדושה לא לענין שיקריבום ולא  
 17 לענין שיפדו ויקנו קרבנות בדמיהם.  
 18 הגמרא מדייקת מכך: **הא לפני פדיונן מיקדש נמי קדשי**, כלומר,  
 19 משמעות המשנה ו'ולדן ויחלבן אסור לאחר פדיונן', היא שאין  
 20 בולדות קדושה אלא איסור בלבד, ומכך שיאמרנו שמדובר בולדות  
 21 שנתעברו קודם פדיונם ונולדו אחר פדיונם, משמע שאילו נולדו  
 22 קודם פדיונם אין בהם איסור בלבד, אלא גם קדושים הם. ובסמוך  
 23 יתבאר איזו קדושה חלה עליהם.  
 24 הגמרא מבררת את המקור של קדושת הולדות. שואלת הגמרא:  
 25 **מנא הני מילי** – מהיכן למדנו שהולדות שנולדו קודם לפדיון אמם  
 26 קדושים הם. ומשיבה: **דתנו רבנן בברייתא**, נאמר בתורה בענין קרבן  
 27 שלמים (ויקרא ג א), **'אם זכר אם נקבה'**, ופסוק זה מיותר הוא, שכן גם  
 28 אם לא היה כתוב שזכור והנקבה שניהם כשרים, היו אומרים שמכך  
 29 שלא קבעה התורה לקרבן שלמים דווקא זכר כשם שקבעה לקרבן  
 30 עולה, מוכח שלשלמים גם נקבה כשרה, ועל כן דורשים, שמה  
 31 שנאמר 'זכר', בא **לרבות את הקולך** – שגם ולד השלמים ראויה  
 32 להקרבה, וגם שנאמר 'נקבה', בא **לרבות את התמורה** להקרבה.  
 33 שואלת הברייתא: **ואין לי לרבות מכאן, אלא ולד של קרבנות**  
 34 **תמימי, ותמורת קרבנות תמימים**, שהואיל והקרבנות עצמם  
 35 ראויים להקרבה, גם ולדותיהם ותמורתיהם קרבים, אבל **ולד** –  
 36 הולדות של בהמות **בעלי מומין** שקדמה הקדשתן למומן, **ותמורת**  
 37 **בעלי מומין, מנין** שגם אלה קדושים הם. משיבה הברייתא: **בשהוא**  
 38 **אומר 'אם זכר'**, כלומר, תיבת 'אם', באה **לרבות ולד בעלי מומין**  
 39 שקדמה הקדשת האמהות למומן, ותיבת 'אם' של **'אם נקבה'**, באה  
 40 **לרבות תמורת בעלי מומין**.  
 41 הגמרא חוזרת לדון בדני הולדות שנולדו לאחר פדיון אמם. שואלת  
 42 הגמרא: **ואתן ולדות שנולדו לאחר פדיונן של האמהות, ונתעברו**  
 43 לפני הפדיון, שגמרא עליהם שהם אסורים, **מה תהא עליהן** – היאך  
 44 ינהגו בהם, הרי אינם ראויים לא להקרבה ולא להיפדות, כמו  
 45 שמפרש רב הונא בהמשך.  
 46 מסבירה הגמרא את הספק: בולדות של בהמות בעלות מום שנולדו  
 47 לפני פדיונן של האמהות, **מיפלג פליגי בהו** – נחלקו אמוראים  
 48 בינים במסכת תמורה (ט), בפירוש מה שינונו בברייתא לעיל  
 49 שקדושים הם, **אימא למאן דאמר קדשי ליקרב** – יש מי שסובר,  
 50 שהולדות נתקדשו בקדושה גמורה וראויים להיקרב, והואיל ובהם  
 51 עצמם אין מום, וקדושתם באה מכח קדושת הגוף, שכן בשעה  
 52 שהוקדשו אמותיהם עדיין לא היה בהן מום, ונולדו הולדות קודם  
 53 הפדיון, **ואימא למאן דאמר קדשי לרעייה** – ויש מי שסובר,  
 54 שהולדות אינם ראויים להקרבה, שקדושתם הבאה מכח קדושת  
 55 האמהות אינה יכולה להיות חמורה יותר מקדושת האמהות עצמן,  
 56 ולכך אין קדושתם מועילה אלא לענין שיערו עד שיפול בהם מום  
 57 וימכרו ומן המעות יקנו קרבנות לנדבה.  
 58 אבל אותם ולדות **דלאחר פדיונן** – שנתעברו קודם פדיון נולדו  
 59 לאחר פדיון, **מה תהא עליהן**.

35 לא היה בהם מום הרי חלה עליהם קדושת הגוף, או שקדם מום  
 36 עֹבֵר ו-מום שיש לו רפואה) לְהַקְדִישׁוּ, וגם בזה חלה עליהן קדושת  
 37 הגוף, וְלֵאחֶר מִכֵּאן נולד בהם מום קְבוּעַ, וְנִפְדוּ כְדִינָם, אף על פי  
 38 שמותר לאכול את בשרם בכל מקום, מכל מקום לא פקעה מהם  
 39 קדושתם לגמרי ויש להם דין 'פסולי המוקדשים', ולפיכך פְּטוּרִין מִן  
 40 הַבְּכוּרָה וּמִן הַמִּתְנַגֵּת אף לאחר שנפדו. כִּין לִפְנֵי פְּדִיּוֹן בֵּין לֵאחֶר  
 41 פְּדִיּוֹן, הַגּוֹזֵז את צמרם וְהַעֹבֵד כֶּהֵן סוֹפֵג אֶת הָאֲרֻכָּעִים - לוקה  
 42 ארבעים מלקות (כלומר, ארבעים חסר אחת), לפי שעבר על מה  
 43 שנאמר (דברים טו ט) 'לא תעבד וגו' ולא תגו' וגו'. וְכִין לִפְנֵי פְּדִיּוֹן בֵּין  
 44 לֵאחֶר פְּדִיּוֹן, עוֹשֵׂין תְּמוּרָה - אם המירו אותם בעליהם בבהמות  
 45 אחרות, חלה התמורה. לִפְנֵי פְּדִיּוֹן, מוֹעֲלִין כֶּהֵן - הנהנה מהם לפני  
 46 פדיונם מעל. וְלֵאחֶר פְּדִיּוֹן, אֵין מוֹעֲלִין כֶּהֵן - אבל הנהנה מהם  
 47 לאחר פדיונם לא מעל, לפי שפסולי המוקדשין שנפדו הוקשו לצבי  
 48 ואיל שהם חולין, וְנִלְדוּתֵיהֶן קוֹדֵשׁ - הולדות שנתעברו בהם קודם  
 49 פדיונם, אף אם נולדו לאחר פדיונם, קדושים הם, וְאֵין נִפְדִין תְּמִימִין  
 50 - ואין הולדות נפדים כל זמן שאין בהם מום, וְאֵין מִתְפַּיֵסִין לְכָל זֶבַח  
 51 שְׂרִיצָה - וקודם לפדיון אמנם, אינו יכול להקדישן לשם איזה קרבן  
 52 שירצה, אלא לשם הקרבן שהאם הוקדשה בו. והרי ששנינו בברייתא  
 53 כדברי רב ששת, שאינו יכול להקדישם בקדושה אחרת. מסיימת  
 54 הברייתא, כִּלְלוּ שֶׁל דָּבָר - הכלל העולה מהדינים האמורים בענין  
 55 קרבנות שקדמה הקדשתם למומם, שְׁהָרִי הֵן כְּתֻקָּדֵשׁ לְכָל דְּבָרֵיהֶם,  
 56 וְאֵין לָד כֶּהֵן אֱלֵא הֵיתֵר אֲכִילָה בְּלִבָּד - וכל מה שהותר מהם  
 57 להדיוט, הוא רק האכילה, והיא מותרת בכל מקום ואפילו בטומאה.  
 58 הגמרא מבארת מה נתכוין התנא לרבות במה ששנה 'כללו של דבר':  
 59 כִּלְלוּ שֶׁל דָּבָר דְּרִישָׁא - מה ששנינו ברישא של הברייתא, שדנה  
 60 בדיני קדשים שקדם מומם להקדשתם, 'כללו של דבר הרי הן כחולין  
 61 לכל דבריהם', בא לְאֲתוּרֵי ו-לרבות) שוֹחֲטֵן כְּחוּץ דְּפִטוּר -  
 62 שהשוחט קדשים אלו מחוץ לעזרה, פטור מכרת וחטאת האמורים  
 63 באיסור 'שחוט חוץ', ואף אם לא נפדו, לפי שאין חייבים על השחיטה  
 64 בחוץ אלא אם כן הבהמה היתה ראויה להקרבה בפנים, ובעלת מום  
 65 אינה ראויה להקרבה בפנים.  
 66 כִּלְלוּ שֶׁל דָּבָר דְּסִיפָא - ומה ששנינו בסיפא של הברייתא, שדנה  
 67 בדיני קדשים שקדמה הקדשתם למומם 'כללו של דבר הרי הן  
 68 כהקדש לכל דבריהם',

1 להקדיש אותו בקדושה אחרת, אֵף הֵנִי אֵין מִתְפַּיֵסִין לְכָל זֶבַח  
 2 שְׂרִיצָה - אף פסולי המוקדשין אינו יכול להקדישן לקדושה אחרת.  
 3 הגמרא מביאה ראיה מברייתא לרב ששת: תִּנְיָא פְּוֹתִיהָ דְּרַב שֶׁשֶׁת,  
 4 קְדָשִׁים שְׁקָדָם מוּם קְבוּעַ לְהַקְדִישׁוֹ, ולפיכך הוקדשו לדמיהם בלבד,  
 5 וְנִפְדוּ כְדִינָם, ומעבשיו חזרו להיות כמו חולין גמורים, ולפיכך תִּיבִין  
 6 בְּבְכוּרָה - אם אחרי שנפדו נולד להם בכור, הרי הוא קדוש בבכורה,  
 7 וּבְמִתְנַגֵּת - וכן השוחט בהמות אלה אחרי שנפדו, חייב לתת מהן  
 8 לכהן את הזרוע, הלחיים והקיבה. כִּין לִפְנֵי פְּדִיּוֹן בֵּין לֵאחֶר פְּדִיּוֹן,  
 9 הַגּוֹזֵז וְהַעֹבֵד כֶּהֵן אֵינוֹ סוֹפֵג אֶת הָאֲרֻכָּעִים - הגוזז את צמרם  
 10 והעושה בהם עבודה, אף שעובר בזה על איסור דרבנן וכמבואר  
 11 בגמרא (לעיל יד ד), מכל מקום אינו לוקה משום 'לא תעבד וגו' ולא תגו'  
 12 (דברים טו ט), מפני שלא זה נאמר רק על קדשים גמורים. כִּין לִפְנֵי  
 13 פְּדִיּוֹן בֵּין לֵאחֶר פְּדִיּוֹן, אֵין עוֹשֵׂין תְּמוּרָה - אם המירו את  
 14 קדושתם בבהמות אחרות, בין אם היה זה קודם פדיונם, ובין אם היה  
 15 זה אחר פדיונם, לא חלה התמורה. וְלִפְנֵי פְּדִיּוֹן, מוֹעֲלִין כֶּהֵן -  
 16 הנהנה מהם לפני פדיונם מעל, כלומר, אם היה מויד לוקה, ואם היה  
 17 שוגג משלם קרן וחומשו להקדש ומביא 'אשם מעילות', לפי שאף  
 18 שאין בהם קדושת הגוף, מכל מקום אינם גרועים מקדשי בדק הבית  
 19 שגם כן אין בהם קדושת הגוף ומועלים בהם. וְלֵאחֶר פְּדִיּוֹן נַעֲשׂוּ  
 20 חולין גמורים, וְאֵין מוֹעֲלִין כֶּהֵן, וְנִלְדוּתֵיהֶן חוּל - הולדות שנולדו  
 21 מהן אחרי שנפדו, הם חולין גמורים, ואפילו אם נתעברו בהם קודם  
 22 פדיון, לפי שעל ידי פדיון האם פקעה גם קדושת הולד, שכן העובר  
 23 נחשב כמו אחד מאיברי האם, וְנִפְדִין תְּמִימִים - הולדות שנולדו  
 24 קודם פדיון האמהות, נפדים, אף אם אין בהם מום, לפי שלא חלה  
 25 עליהם קדושת הגוף, שכן דין ה'טפל' שבהקדש זה שהם הולדות,  
 26 אינו יכול להיות יותר חמור מהדין של עיקר הקדושה שהן האמהות,  
 27 וכשם שהאמהות ראויות להיפדות בלא מום, כך גם הולדות,  
 28 וּמִתְפַּיֵסִין לְכָל זֶבַח שְׂרִיצָה - וגם לפני פדיון האם, יכול הוא להקדיש  
 29 את העובר לשם איזה קרבן שירצה, כלומר, גם לשם קרבן שונה מן  
 30 הקרבן שלשמו הוקדשה האם. כִּלְלוּ שֶׁל דָּבָר - הכלל העולה מכל  
 31 הדינים האמורים בענין קדשים שקדם מומם להקדשתם, הוא שאחרי  
 32 שנפדו הרי הן כחולין לְכָל דְּבָרֵיהֶם, וְאֵין לָד כֶּהֵן אֱלֵא מִצוֹת עֲלוּי  
 33 בְּלִבָּד - כל קדושתם היא רק לענין שצריך לשומם ולפדותם.  
 34 אֲבָל קדשים שְׁקָדָם הַקְדִישׁוֹן אֶת מוּמָן, והואיל ובשעה שהוקדשו

אגרות קודש

ב"ה, י"ח כסלו, תשי"ט  
 ברוקלין, נ"י.  
 שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת שלו.

בודאי ינהג במנהג אנ"ש בזמן האחרון ביום ההולדת. ויה"ר מהשי"ת שתהי' שנת הצלחה אצלו  
 בלימוד התורה וקיום המצות בהידור.

בברכה לתלמוד תורה ביראת שמים.

במשי"כ ע"ד לגרוע מהסדר נגלה שלו המתאים לסדרי הישיבה - מובן אשר לא יעשה כן. וילמוד  
 בכל זמנים הפנים תורת החסידות. ויצליח בנגלה ובחסידות.